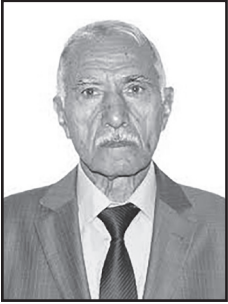

85
illiyi**Xəlil Yusifli**
1935*Türkoloq, tərcüməçi***Ə d ə b i y y a t**

Məhcur Şirvani yeni təfəkkür işığında / Xəlil Yusifli, T.Bədəlova; elmi red. Ə.Q.Səfərlili; Azərb. Resp. Prezidenti yanında Elmin İnkişafı Fondu, AMEA Gəncə Regional Elmi Mərkəzi. - Bakı: Elmin İnkişafı Fondu, 2012. - 364 s.

Məhsəti Gəncəvi: kitab Məhsəti Gəncəvi yaradıcılığının 900 illiyi münasibəti ilə çap olunur / Xəlil Yusifli; red. N.Araslı; AMEA, Gəncə bölməsi, Nizami Gəncəvi Mərkəzi Gəncə: [s.n.], 2013. - 219 s.

Orta əsrlər Azərbaycan şeirində janrlar və bədii ifadə vasitələri / Xəlil Yusifli; red. A.Yusifli. - Bakı: Elm və təhsil, 2017. - 143 s.

Amerikan alimi Maykl Berinin "Nizaminin "Yeddi gözəl"inə şərh" kitabı haqqında bəzi mülahizələr / Xəlil Yusifli // Filologiya məsələləri / Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası və M.Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutu. - 2016. - № 8. - S.303-308.

Xəlil Həmid oğlu Yusifli 17 iyul 1935-ci ildə Qazax rayonunun Əli Bayramlı (indiki Aslanbəyli) kəndində kəndli ailəsində anadan olmuşdur. Atası Həmid Ömər oğlu Yusifov 1943-cü ildə İkinci Dünya müharibəsində itkin düşmüş, o, qardaşı Ömər və bacısı Mələklə birlikdə anası Tükəzban Həsən qızının himayəsində böyümüşdür.

1945-1955-ci illərdə Əli Bayramlı kənd orta məktəbində oxuyub təhsil almış, 1955-ci ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin (indiki BDU) filologiya fakültəsinə daxil olmuş və 1960-cı ildə həmin universiteti bitirmişdir.

1961-ci ildən Nizami adına Ədəbiyyat və Dil İnstitutunda laborant kimi əmək fəaliyyətinə başlamışdır. 1962-1965-ci illərdə institutun "Qədim və orta əsrlər ədəbiyyatı" şöbəsinin aspirantı olmuşdur. 1967-ci ildə "Nizaminin lirikası" mövzusunda namizədlik dissertasiyası müdafiə edərək filologiya elmləri namizədi, 1987-ci ildə "Nizami Gəncəvi və Şərq İntibahı" mövzusunda doktorluq dissertasiyası müdafiə edərək filologiya elmləri doktoru adını almışdır. 1989-cu ildən professordur.

Ömrü boyu Nizami Gəncəvinin həyat və yaradıcılığının tədqiqi ilə məşğul olmuşdur. "Nizaminin lirikası", "Şərqdə İntibah və Nizami Gəncəvi" monoqrafiyaları bu tədqiqatın əsas nəticələridir. Bundan əlavə Nizami ilə bağlı çoxsaylı məqalələr yazıb nəşr etdirmişdir. Bunun nəticəsi olaraq yeni latın qrafikalı əlifbaya keçidlə bağlı 2004-cü ildə Nizami əsərlərinin yeddi kitabda çapa hazırlanması Yusifli Xəlil Həmid oğluna

həvalə olunmuşdur.

Bütövlükdə "Qədim və orta əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatı"nın əsas tədqiqatçılarından biridir. O, "Məhcur Şirvani yeni təfəkkür işığında", "Dünya ədəbiyyatı tarixi", "Orta əsrlər Azərbaycan şeirində janrlar və bədii ifadə vasitələri" kimi kitabların müəllifidir. Klassik ədəbiyyatın bir çox nümunələrinin tərcüməsi və tərtibi sahəsində də xeyli iş görmüşdür. M.Əvhədinin "Cəmşidin camı" (Q.Beğdeli ilə, Bakı: 1970; Tehran: 1986; Bakı: 2004), Arif Ərdəbilinin "Fərhadnamə" (Bakı: 2007), Məhsətinin "Rübailər", Nizaminin "Xosrov və Şirin" (Bakı, 2011) və bir sıra başqaları da bu qəbildəndir.

İlk dəfə Həqirinin "Leyli və Məcnun" poemasını tərtib edərək geniş ön sözlə nəşr etdirmişdir. AMEA Nizami Gəncəvi mərkəzinin direktoru vəzifəsində çalışır. 2007-ci ildə Yusifli Xəlil Azərbaycan Mədəniyyətinin Dostları Fondunun dəstəyi ilə önsöz və çevirmələrlə birlikdə hər biri 400 səhifə həcmində olan daha yeddi kitab tərtib edərək nəşr etdirmişdir. Qazi Bühranəddinin, Vidadinin, Vaqifin, Seyyid Əzim Şirvaninin, Sabirin, Zakirin, Hadinin əsərlərindən ibarət olan bu kitablar alimin elmi fəaliyyətinin genişliyindən xəbər verir.

N.Gəncəvi irsinin tədqiqi və tədrisində uzunmüddətli səmərəli fəaliyyətinə görə Xəlil Yusifli 2015-ci ildə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin sərəncamı ilə "Şöhrət" ordeni ilə təltif edilmişdir.